

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДИНАТЕСЯ

PROVINCIAL
LIBRARY
MANITOBA

The Provincial
Library
City

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address:
Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

Address:
Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

РІК ІХ.

4. 127 (1023).

СУБОТА, 22 ЖОВТНЯ 1927.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, OCTOBER 22nd, 1927.

No. 127 (1023). VOL. IX.

МАЙНЕРИ В ДРОМГЕЛЕР СТРАЙКУЮТЬ СОЛІДАРНО.

ДРОМГЕЛЕР, 19 жовтня. — В страйку, що цілковито спаралізував всю роботу в шістьох копальнях в Дромгелер, бере участь понад 1,000 майнерів. Страйкері домагаються, щоб компанія визнала "Майн Воркерс Юніон оф Канада" і встановила "чек оф", тобто відраховування для юніонських членських вкладок з платні майнерів. Страйкері тримаються солідарно і заховуються спокійно.

Майнери стараються використати відкриття теперішнього сезону, щоб примусити власників копалин погодитися на їхні вимоги. Около 800 майнерів, що належать до "Юнайтед Майн Воркерс оф Америка", працюють в копалинях Ньюкел, Ей Бі Сі,

Ньюкел Джуніор, Мідлендвел, Роздейл і Еріал, які не охоплені страйком. Працюють також копалині в Вейлі.

СТРАЙК МАЙНЕРІВ В КОЛОРЕЙДО.

ДЕНВЕР, Колорейдо, 19 жовтня. — Около 6,000 майнерів в стейті Колорейдо, вийшло на страйк, на заклик організації Індустріальних Робітників Світа, домагаючись збільшення плати і скорочення години праці. Стейтова індустріальна комісія негайно видала накази проти пикетування, але майнери, мабуть, на них зважатися не будуть. Проти страйкуючих робітників вже поставлено всі сили, що стоять на захисті власників копалин.

УГОРСЬКИЙ СУДДА КАЗИТЬСЯ З ЛЮТОСТІ НА КОМУНІСТІВ.

БУДАПЕШТ, 19 жовтня. — Головного суддю на розправі проти 62 угорських комуністів мало не дістав розриву серця у вівторок зі скаженою лютістю проти підсудного Золтана Шанто. Комуністів судять за конспіративні намагання повалити теперішній угорський уряд.

Комуніст Шанто поставив до суду виваючо, як сміливий борець за визволення працюючих мас Угорщини. Коли його запитали, чому він перече зміст протоколу, який він підписав перед суддею під час пересудування, він відповів: "Я підписав фальшиві заяви, вдумані поліцією, бо мені погрожувано, що мене будуть само тортувати, як мої товариші, яких втягнула поліція до моєї келі навів мертвих і окровавлених від повоів та синів від душення". Шанто пізніше сміливо признався, що він прибув до Угорщини з метою "визволити від панування терору й гнету Горті і фон Бетлена країну, в якій робітничі платня є найнижча в годині праці найдовше в цілому світі".

В цьому явраз місці головуючий суддя знову загремів погрозами темної тюремної келі, якщо Шанто буде продовжати такі промови. Але Шанто, сміхнувшись з погордою, продовжував далі, заявляючи, що Угорщина є однією країною в світі, в якій конституція легальна і Комуністичної Партії заборонена.

Не зважаючи на скажені вигук судді, щоб він замовк, підсудний заявив, що він буде говорити так довго, поки буде примушений оборонити себе. Суддя з надмірної скаженої лютістю поблід, як стіна, і вправ. Розправу відложено на день.

ПУБЛИЧНИЙ ВИСТУП КУ КЛУКС КЛЕНА В САСКАТУНІ.

САСКАТУН, Саск., 19 жовтня. — Після того, як ку-клукс-кланські організатори сцезли з цієї провінції зібраними з вступних вкладок тисячами доларів, в наслідок чого видано поліційний наказ, щоб їх арештувати, а також арештувати ще одного Ку Клуks Кленца, Гю Емонса, ті члени "невидимої імперії", що ще залишилися, роблять всі можливі старання, щоб вдержатися "на поверхні води".

В понеділок вечером вони перший раз офіційно виступили в Саскатуні прилюдно, коли їхній представник, Дж. Дж. Малоней, політик, що недавно зробився ще й євангелістом, виступив в "Накс чорч" з промовою на користь Ку Клуks Клену. Перед тою церквою, де він промовляв, під канадійським прапором стояв ку-клукс-кланський хрест, зроблений з електричних лямпочок. Разом з Малонейом був на сцені Р. П. Снегров, місцевий організатор "невидимих лицарів".

Ку Клуks Клен, як видно, намагається збільшити своє членство до свого провінціального мітінгу, що має відбутися 29 жовтня в Мус Джо, Саск. Пресвітеріанські попи за-

перечують проти поширення вістки, що Ку Клуks Клен дістає підтримку від їхніх черков. Вони називають Ку Клуks Клен нехристиянською, непристойною і небезпечною організацією.

СУДЯТЬ 36 ЧЛЕНІВ КУ КЛУКС КЛЕНУ.

МОНТГОМЕРІ, Алабама, 15 жовтня. — Велика лава присяжних суддів постановила покласти перед суд 36 членів організації Ку Клуks Клену, як винуватців за напади і повоів рідних людей.

Між обжалованими є Джеймс Есдейл, "великий смок" Клену стейту Алабама, провідник Нола, "високий цильоп" Клену Джорджі, і інші високі ку-клукс-кланські урядники. Один проповідник утік і не явився на домагаання прокуратури перед велику лаву присяжних. Проти нього видано гостру заяву, в якій говориться, що провідники рідних протестантських церков, що брали участь в нападах немилых собі людей, покликуючися при тому на науку Христа, оплювали цим способом науку Христа.

Сімгодинний день праці в Радянському Союзі

50 МІЛІОНІВ РУБЛІВ НА РОБІТНИЧІ ПОМЕШКАННЯ. — СКАСУВАННЯ ДОВГУ СЕЛЯН. — НАДІЛЕННЯ НЕЗАМОЖНИХ ЗЕМЛЕЮ. — ЗБІЛЬШЕННЯ ДОПОМОГИ. — СКАСУВАННЯ СМЕРТНОЇ КАРИ. — ВЕЛИКІ ВОЛЬНОСТІ В ДЕНЬ СВЯТКУВАННЯ ДЕСЯТОЇ РІЧНИЦІ ЖОВТНЕВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ.

ЛЕНІНГРАД, 17 жовтня. — Сім годин праці для робітників Радянського Союзу! Освітлення, оголошене сьогодні Центральним Виконавчим Комітетом Всеоюзного Конгресу Рад, найвищого урядового тіла робітничо-селянської республіки, що засідає зараз в першій столиці революції — Ленінграді і потребує цілий тиждень.

Всі вулиці і дома Ленінграду удекоровані прапорами, місто має святковий вигляд.

Центральний Виконавчий Комітет має старанно зладжений рідними експертами звіт, що в деталях подає знаменитий прогрес радянської індустрії за останніх кілька літ. Завдяки цій обставині стало можливим зменшити день праці в цілім Радянськму Союзі з 8 на 7 годин без зменшення платні. Ц. В. К. в своїй заяві пояснює, що ця зміна цілком погоджується з цілюю політикою радянського уряду, кажучи:

"Пролетарська держава стремить до поліпшення життєвих умовин робітничих і селянських мас, а не так, як до справляння в капіталістичних державах, де робітничі і селянські займають становище визискуваних клас, позбавлених всіх прав.

"Союз Радянських Соціалістичних Республік уважає своїм обов'язком розвивати всіма способами сили пролетаріату і сприяти до зросту добробуту працюючих мас міст і сіл".

Далі слідує розпорядження про заведення сімгодинного

дня праці. "На порозі десяти річниці Жовтневої Революції, Центральний Виконавчий Комітет Союзу Рад Соц. Республік постановляє:

Сімгодинний день праці та інші нові полекшення.

"Перше: заповнити на слідуєй рік перехід від 8-годинного дня праці до сімгодинного дня без зменшення платні; дати інструкції президії Ц. В. К. Раді Народніх Комісарів СРСР почати не пізніше як до року поступенно переводити в життя цю постанову.

Друге: збільшити на 50 мільонів рублів суму, висигнану торік на будову нових домів для робітників в цих місцях де відчувається недостача помешкань.

Третє: з метою поліпшення стану незможних селян, увільнити 10% селянських господарств від податку, в додаток до 25% селянських господарств вже звільнених від податку.

Четверте: скасувати довг селянських господарств на позички, видані їм державою під час кепського урожаю в 1924—25 р.р., скасувати залежності незможних селян з попередніх років.

П'яте: перевести державним коштом наділення незможних селян землею і для цього асигнувати десять мільонів рублів в додаток до сум, асигнованих на це в бюджеті на 1927 рік.

Шесте: включити до бюджету на 1927-28, в додаток до сум вже асигнованих, 15 мільонів карб. на будову шкіл в

селах, фабриках і робітничих селищах.

Восьме: збільшити скількість запомогового фонду для воєнних інвалідів в двічі від теперішньої суми.

Дев'яте: виключити з існуючих карних кодексів СРСР кару смерті як міру соціальної оборони за якийсь злочин, за винятком збройних повстань і збройних нападів.

Десяте: дати інструкції Ц. В. К. Раді Народніх Комісарів СРСР зладити міри соціальної охорони, повзяті судами чи адміністративними розпорядками супроти всіх судженних, за винятком активних членів політичних партій, що змагають до знищення радянського ладу і хабарників".

Ювілейне засідання Ц. В. К. розпочалося вчора в Палаці Урицького (в бувшій царській Зимовій Палаті) промовою Калініна, одного з президентів Радянського Союзу. Він підкресив в своїй промові, що засідання відкрито в Ленінграді напередодні десяти річниці революції не випадково, але тому, що Ленінград є колицкою революції.

Після промови Калініна виступив з докладом про внутрішню і зовнішню ситуацію — Риков, голова Раді Народніх Комісарів СРСР. Він закінчив читанням маніфесту Центрального Виконавчого Комітету, зверненого до робітничого і пролетаріату всіх країн та гнетених народів цілого світу, накреслюючи постанови про цілу низку нових полекшень, як ось сімгодинний день праці і інші.

Засідання потребує цілий тиждень. Загалом зарепрезентованих є 169 національностей СРСР. З'їхалось понад 1,000 делегатів, а 10%, серед них жінок.

СТАРАЮТЬСЯ ВИПРАВДАТИ ПЕТЛЮРУ ВІД ПОГРОМІВ.

ПАРИЖ, 19 жовтня. — Прокуратура і прихильники Симоно Петлюри намагаються доказати на розправі проти Самуїла Шварцбарда, що Петлюра не одобрив погромів і старався всіма способами не допустити до них, але його наказів ніхто не слухав. Вони будуть пробувати також встановити, що бущім то Шварцбард повинен свій винок для певних політичних інтересів, та що в цьому міг бути зацікавлений Радянський Союз.

Шварцбард рішучо заперече тому, що він мав яке небудь порозуміння в цій справі з ким би то не було. Він заявляє, що вбив Петлюру з мести, за погроми й знущання над єврейським населенням на Україні.

З'явившись в судовій салі, Шварцбард, 31-літній єврейський годинникар, воєнний ветеран, одитий скромно, з стержкою французького воєнного хреста в петельці, усміхнувся до пресових кореспондентів, що репрезентують найменше сім народів, вклонився головуючому судді Фльорі і заявив своє місце поруч одного з жандармів. Він точно описав, як був докочаний атентат і його опис погоджується з тим опи-

сом, що є в оскарженню. В двох деталях тільки він заперечив акуратність опису в оскарженні, а іменно там, де говориться, що Петлюра просив помилування після пятого виступу, а також, що він стріляв ще тоді, коли Петлюра вже влав. Шварцбард каже, що Петлюра помилування не просив. Шварцбард розповів теж в подробицях про страхіття погромів на Україні, про які він чув від очевидців, а в яких загинули також його свояки і приятелі.

Розправі прислухується около 400 осіб, що заповнили судову салю по береги. Жандарми патрулюють по коридорах, щоб не допустити до есентуальних безпорядків.

На розправу буде покликано около 150 свідків. Оборонці Шварцбарда, визначні французькі адвокати, гадають покликати на свідків, між іншими Синклеру Луїса, американського новеліста, Г. Дж. Уелса, англійського письменника, та Ромена Роланда, французького письменника. Чи вони згодяться прибути на суд, коли-б їх покликано, про це невідомо.

Відновляйте "передплату на Українські Робітничі Вісти".

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК ШАХТЯРІВ В ІСПАНІЇ.

АНДАЛУСІ, Франція, 19 жовтня. — Іспанський уряд пильно слідкує за першою поважною робітничою боротьбою, що виникла за влади Прімо де Рівери і його директорії.

За винятком кількох католицьких шахтарів, що не залишили праці, подавляюча більшість робітників в багатій астурийській копальняній долині вийшли на генеральний страйк. Вуглева й металева копальняні промисловости цілковито спаралізовані страйком.

Збирайте жертви скрізь і посилайте їх без проволочки на адресу Комітету Допомоги Жертвам Повені в Східній Галіччині й Буковині.

ЗБОРИ ЧЛЕНІВ УКР. РОБІТНИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ВІННІПЕГУ.

Повідомляємо українське членство К.П.К. у Вінніпегу і все місцеве членство відділів ТУРФДІМ, Жіночої Секції, Секції Молоді й Робітничого Запомогового Товариства, що в неділю, 23 жовтня в годині 2-ій по полудні відбудуться в Укр. Роб. Домі збори членства всіх вищих зазначених відділів. Всі члени й членкині повинні прибути на ці збори на час, бо є важні справи до обговорення.

БАНКИРИ ПРИБРАЛИ ДО РУК "НЕПОДЛЕГЛУ" ПОЛЬЩУ.

БЕРЛІН, 15 жовтня. — Десяті умовин, на яких заключено позичку для Польщі, вивчають, що вони майже цілком схожі з умовинами так зв. плану Доса. Це значить, що Польща попала в цілковиту кабалу міжнародних, головню американських банкірів.

Вся фінансова політика польської держави і її Банку Польського буде контролювана представниками американських і інших європейських банків, що дали позичку. Польські залізничні будуть віддані в приватне посідання (значить в посідання банкірів), як це було зроблено з німецькими залізницями.

Всі цілові прибутки держави будуть "заморозжені". Польський уряд буде зобов'язаний "тримати бюджет в порядку" і точно виплачувати банкірам по \$7,000,000 річно в

формі проценту. Звіти доведеться видавати точно що місяця.

Уряд примушено відмовитись від права видавати банкіроти (паперові гроші), що доді робив Банк Польський, як також уряд не має права давати позичок нікому. Податкова система має бути змінена відповідно до порад американських контрольорів.

НЕ ПУСКАЮТЬ КУКА ДО ПОЛЬЩІ.

ЛОНДОН, 19 жовтня. — Польський уряд не дав візи А. Дж. Кукові, секретарю Федерації Майнерів Великої Британії, і він не зможе поїхати до Варшави на міжнародний майнерський з'їзд. Бритійський уряд, зовсім зрозуміло, відмовився вмшуватися в цю справу.

ПОСОЛ ПАЩУК ВЕРНУВ ДО КОМУНІСТИЧНОЇ ФРАКЦІЇ.

Андрій Пащук, посол до польського союму у Варшаві, вивіз заяву, датовану 28 перення 1927, в якій каже, що його виступлення з Комуністичної Фракції і зголошення вступу до Українського Посольського Клубу є кроком "глибоко політично неправим", що причиною того поступку "не були якісь політичні ріжниці (між ним і Комуністичною Фракцією), а лише вираз внутрішнього ослаблення в зв'язку з переживаннями особистого характеру".

Визнавши свою помилку, Пащук виступив з Українського Посольського Клубу і вернувся назад до Комуністичної Фракції, заявляючи, що "не перестане боротись за щільковите соці-

альне і національне визволення працюючих мас Західної України".

ПІЛСУДСЬКИЙ НЕ ВИЗНАЄ УХВАЛ СОЙМУ.

Президент Пілсудський вислав до маршалка союму писемно в справі відкинення соймом пресових декретів. У письмі йому він повідомляє, що ухвала союму про відкинення пресових декретів не має конституційної основи. В той спосіб нечувани пресові розпорядки, які зачнеблювають уста всім незадоволеним з польського уряду, позостають помимо скасування їх навіть польським соймом і на далі обов'язуючими.

ПРОВІНЦІОНАЛЬНИЙ СЕНАТ НОВОЇ СКОШІЇ БУДЕ СКАСОВАНИЙ.

ЛОНДОН, 18 жовтня. — Боротьба, яку розпочав ще в 1925 р. Е. Н. Родс, прем'єр провінції Нова Скошія, у східній Канаді, за скасування сенату у тій провінції, покінчилася в "Приві Кавсисл" в Лондоні перемогою провінціального консервативного уряду. Прем'єр Родс, зараз після того, як в 1925 р. встановив свій консервативний уряд в провінції, віднісся до найвищого суду Нової Скошії за вирішенням, чи провінціондальний уряд може побільшити число сенаторів (зараз їх є 21), поповнивши склад сенату такими особами, що згодилися б на скасування сенату. Тим шляхом він хотів повалити сенат. Судді не погодилися між собою в цій справі і її передано до "Приві Кавсисл" в Лондоні, який підтримав становище провінціондального уряду і той зможе тепер повалити сенат.

ОТТАВА, 19 жовтня. — Найвищий суд Канади має вирішити питання, чи жінки можуть бути назначувани до сенату. "Бритиш Норт Америка Ект" каже, що сенат має складатися із "здатних і відповідних осіб". Тому, що є домагаання, щоб жінок назначувати до сенату,

уряд каже, аби найвищий суд вирішив, чи вони належать до категорії "здатних і відповідних осіб".

ПРЕКРАСНА ПОГОДА В ЗАХІДНІЙ КАНАДІ.

Цілий останній тиждень в західній Канаді панує прекрасна погода. Температура в деяких місцях Альберти доходила до 84 степенів. Фермери користаються з нагоди і продовжують молотобу збіжжя, перервану слотою минулих тижнів. Не зважаючи на теперішню сприятливу погоду, загальна кількість вимолоченої пшениці буває значно менша від того, що передсказувало доміняльне статистичне бюро. Його підрахунок давав надді на 458,741,000 бушлів пшениці.

ЧЕТВЕРТИЙ КОНГРЕС ПРОФІНТЕРНУ.

МОСКВА, 16 жовтня. — Виконавчий Комітет Червоного Інтернаціоналу Професійних Союзів проголосив, що конгрес цієї міжнародної боевої із "здатних і відповідних осіб". Тому, що є домагаання, щоб жінок назначувати до сенату,